

Xuño - 2018 n.º 21

A PALLOZA

AGRUPACIÓN CULTURAL GALEGA AGARIMOS

Algunha vez no estío eu ó teu pe sentada
escoito silenciosa mentras a tarde acaba
baixo das pedras mudas que teu sacreto gardan
maxino que resoa o brando son dun arpa
música incomprendible que de outros mundos fala!

Araceli Loscos de Murguía

DES DE BADALONA, L'AUTOBÚS ET PORTA A TOT ARREU

26
LÍNIES

Des de Badalona, tens 26 línies d'autobús (diürn) que et connecten a la xarxa metropolitana de transport i als 18 municipis de l'àrea metropolitana. Comença el teu trajecte amb l'autobús que tinguis més a prop, i segueix-lo amb altres línies o altres modes de transport.

Coneix tot el que t'ofereix el bus a la teva ciutat a:

AMB Mobilitat

Disponible a App Store i Google Play

@AMBmobilitat

@tusgsal_oficial

www.amb.cat/mobilitat

www.tusgsal.cat

@AMBmobilitat

@tusgsal

TUSGSAL

www.tusgsal.cat

AMB Bus Metropolità

www.amb.cat/mobilitat

Sumario

Saúdo da Xunta Directiva
Saúda Alberto Núñez Feijóo, presidente da Xunta de Galicia
Saúda Dolors Sabater, alcaldesa de Badalona
Concello de Santa Comba
"Ouro Negro". A mina de Varilongo
Actuación didáctica: unha actuación diferente
Letras Galegas 2018
A entrevista: Ernesto Campos
O Val das Mouras e Agarimos
As nosas actuacións
Galicia nas ondas
STOP Toallitas
Jornadas Culturales XXI Aniversario
Algunhas actividades da entidade
Breve historia de la gaita gallega
Recuncho poético
Pinceladas de humor

DIRECCIÓN DA REVISTA

Xunta Directiva A.C.G. Agarimos

PORTADA

Núria Alegre

COORDINACIÓN

Xunta Directiva A.C.G. Agarimos

FOTOGRAFÍAS

Vicente Maza, Álvaro Roda, Sonia Fernández, Óscar Aragón,
José González, Teresa Barreira, Luisa Núñez, Sarbina Míguez,
Obradoiro de Gaitas Seivane

COLABORADORES TEXTOS

Xesús Galán, Héctor González, Meri Rodríguez, Sergio Pérez,
David Rodríguez, Ánxela Lago, Víctor de Llanos, José Rivas,
Juan Ángel de Llanos

DESEÑO E MAQUETACIÓN

Núria Alegre

DEPÓSITO LEGAL: B-31.553-05

IMPRESIÓN: Press Line, S.L.

A Agrupación Cultural Galega Agarimos de Badalona non se fai responsable das opinións verquidas na revista A Palloza polos/as seus/súas colaboradores/as.

A PALLOZA

Revista Cultural Galega nº21 Xuño 2018

Local social:
Rúa París 45, baixos
08913 Badalona (Barcelona)
acgararimos@hotmail.com

Colaboradores:

Concello de Santa Comba

Ajuntament de Badalona

.....
Harinas y Patatas de churrería
.....

comercial
mintosan^{sl.}
.....

Pol. Ind. Riera del Fonollar
Calle Guipúscoa, 7 • Nave 13
08830 Sant Boi de Llobregat, Barcelona

Teléfonos: 936 543 495
655 964 509
615 818 409
605 858 610

Carnisseria HERNANDO

Carns fresques

i Embotits

Carns gallegues

Carrer Pau Piferrer, 15.
08914. BADALONA, BARCELONA
Tel.: 93 399 09 01

Gràcies per la seva visita

Saúdo da Xunta Directiva

Iniciamos a andaina neste noso 21º aniversario, reforzando e ampliando as actividades que viñamos realizando, coas que buscamos implicar aos nosos socios e simpatizantes, e así seguir co noso labor de traer Galicia a Badalona e Catalunya.

Participamos con Xuntanza e co centro Asturiano de Barcelona na celebración das Xornadas Culturais e Gastronómicas Astur-Galaicas, levadas a cabo no Centro Asturiano, e entre outras actividades, coa celebración do tradicional concurso de Empanadas; ao devandito evento, quéreselle dar maior amplitude, contando coa participación dalgunha persoa recoñecida no mundo da cultura, comunicación, deporte... E que nos achegue difusión na cidade de Barcelona.

Celebramos o tradicional magosto, aínda que este ano, debido ao dramático verán vivido en todo o norte peninsular, as castañas eran de moi baixa calidade. Por certo que se abriron camiños de colaboración con algunha ONG, para levar a cabo actuacións que axuden a reverter a tolema vivida en Galicia con incendios dramáticos, debido á mala planificación na extinción dos mesmos, plantacións monocultivo de eucaliptos, etc.

As actuacións do ano, iniciámolas no Centre Cívic da Salut, coa celebración da actuación Didáctica, na que, con axuda de proxeccións que nos levaban a unha viaxe no tempo, fíxose un percorrido da evolución da música e as festas en Galicia. Empezamos polos cantos nos muíños e nas tarefas habituais, labores no campo, lavado da roupa, etc. e acabando cas máis modernas bandas, nas que contan con todo tipo de instrumentos, iso si, onde non pode faltar a nosa gaita. Devandito acto, contou con gran afluencia de público, e con nutrida representación de autoridades da cidade, que participaron dos diferentes bailes e actividades colectivas que levaron a cabo.

Abrimos unha nova etapa na Xunta Directiva, desde onde traballamos para implicar máis os socios e sobretudo á mocidade, porque temos claro que sen eles non hai futuro, e eles como ninguén, dominan os novos tempos: redes sociais, internet,... Ferramentas que temos ao noso alcance para mostrar ao mundo o noso traballo, actuacións, celebracións, etc.

Este ano, coa celebración da nosa festa anual no noso barrio, queremos ampliar e reforzar as relacións coas entidades que forman parte del, agrupadas na Comisión de Cultura, así como co Ajuntament. Todo iso traballando e crecendo en Xuntanza de Catalunya, coas entidades que a forman: Rosalía de Castro de Cornellà, Casa Galega de l'Hospitalet, Amigos de San Froilán de Barcelona, e nós, Agrupación Cultural Galega Agarimos de Badalona.

Seguiremos traballando con ilusión e esperanza, e para iso, contamos coa inestimable axuda dos nosos socios, amigos e patrocinadores. E seguir co noso labor de dar a coñecer, a nosa cultura e tradicións en Badalona, en Catalunya, e coa axuda das novas tecnoloxías, no mundo enteiro.

Como cada ano, solicitamos o saúdo ao Presidente da Generalitat, pero debido á convulsa situación política que estamos a vivir, non puidemos contar con el. Esta situación, pon de relevo o traballo que realizamos desde todas as entidades rexionais a favor da diversidade, a convivencia entre persoas con raíces diversas, e que conformamos unha sociedade plural, diversa e rica.

Agradecemos igualmente o apoio prestado por l'Ajuntament de Badalona, Diputación de Barcelona, Generalitat de Catalunya e Xunta de Galicia.

A Xunta Directiva

Si buscas una escapada
para este verano...
¡Consúltanos!, tenemos
un viaje a tu medida.

Pregunta por Lourdes :)
lourdes.castano@viajesbeagle.com
www.viajesbeagle.com
Tel: 680 577 037

Viajes Beagle

Radio Pomar

**La radio de todos y
para todos...!!!**

vive la radio...!!!

Descárgate ya nuestra APP
para sistemas operativos
ANDROID y APPLE y escúchanos
estés donde estés!!!

Avda. Sabadell, s/n. 08915 - Badalona
Tel. 93 465 77 76 - www.radiopomar.com

Saúdo do Presidente da Xunta para a revista A Palloza da Asociación Galega Agarimos de Badalona

Unha das maiores virtudes que posuímos os galegos é que nunca esquecemos. Alí onde vaiamos levamos o noso legado cultural, a nosa memoria, unha pequena Galicia ao lombo coa intención de dala a coñecer, de compartila de facela cada día máis universal...

Non nos esquecemos de ser galegos, podemos ser de calquera lugar onde recalemos sen perder a nosa orixe, sabemos acumular identidades sen problema apostando sempre pola convivencia e a unidade, que é máis forte que a división.

Esa pequena Galicia que construístes na vosa asociación é exemplo do que acabo de dicir, de que ser galego non é incompatible con nada, e de que a nosa cultura, o noso ser, se abre a todo e a todos cun espírito solidario e integrador.

Así, en Badalona, calquera se pode sentir máis preto da nosa terra, ou incluso alí mesmo. A música,

o baile, as comidas típicas, a lingua... todo o noso patrimonio cultural disposto con coidado e agarimo para que todo aquel que se achegue poida coñecernos máis e desfrutar da nosa máis que proverbial hospitalidade e sentirse como na casa. As actividades que ofrecedes contribúen a que a nosa cultura non esmoreza, perpetuándose xeración tras xeración e siga crescendo coas achegas dos demais. Esta fórmula que sempre nos funcionou, a de sumar e nunca separar, aplicádelas á perfección.

Escasas quedan as palabras para agradecer vos o voso traballo ilusionado, que aínda que non busque recompensa nin recoñecemento, debedes saber que é admirado e valorado.

Grazas polo voso exemplo e o voso amor a Galicia, un amor que é recibido aquí e ademais recíproco.

Alberto Núñez Feijóo
Presidente da Xunta de Galicia

Nuestros Vinos... Nuestras cepas

San Adrián Sacardebois
32727 Parada de Sil
Ourense

Adegas Valcar

Tel. 988 20 82 45
Mov. 695 690 766
Fax. 988 20 82 46
www.adegasvalcar.com

Avda. Bon Pastor, 163-165
Tel. 93 462 64 04
08930 Sant Adrià de Besós (Barcelona)
e-mail: press-line@press-line.net
www.press-line.net

Imprimimos de lo más sencillo a lo más sofisticado:

- Libros.
- Catálogos de producto y arte.
- Revistas.
- Displays y carpetas.
- Cuadrípticos, trípticos...
- Pósters.
- Flyers, folletos, buzoneo.

Cultura gallega, cultura badalonina

Benvolguts/es,

Ho dic arreu: Agarimos és un punt de trobada de badalonins i badalonines nascuts aquí i d'arreu, també i especialment de terres gallegues. Sou una entitat de ciutat en el qual persones que vareu deixar la vostra terra natal, Galícia, heu sabut compartir el vostre amor per la cultura, per la gastronomia i la música amb la resta de persones i col·lectius de la ciutat, participant de les festes conjuntes, implicant-vos en el dia a dia de forma desinteressada i generosa, transmetent l'amor a la terra d'una forma oberta i perpètua amb la terra d'acollida.

Entitats com la vostra són, precisament, les que fan una ciutat com la que tenim avui: plural, cohesionada, energètica, que sap mirar al futur tenint en compte el passat i sobretot vivint el present. I hem de seguir així, amb l'orgull, la força i determinació de saber que la diversitat i la llibertat d'expressió és la millor garantia de futur.

Les múltiples i variades activitats que al llarg de l'any feu a Badalona es manifesten comunicativament amb la revista A Palloza, que tinc el plaer de prologar. A través de les pàgines es poden veure les diferents expressions socials, culturals i gastronòmiques de la vostra terra estimada, per així anar construint un gresol cultural i social, essència de la Badalona actual. Perquè Badalona és una ciutat de drets on tothom hi té cabuda i entre totes i tots construïm aquesta societat plural que ens enriqueix.

Com a alcaldessa de Badalona és una alegria tornar a felicitar-vos per aquests ja vint –i un anys de l'Agrupació Agarimos i expressar el nostre agraïment i reconeixement per la vostra tasca de foment de la cultura i cohesió social que dueu a terme.

Una abraçada cordial,

M. Dolores Sabater Puig
Alcaldessa de Badalona

bar • restaurant

M&M GOURMET

José Antonio García Blanco

ESPECIALIDAD EN COCINA GALLEGA:

- Gran Surtido de tapas
- Paellas
- Celebraciones de grupos, cumpleaños, comuniones, cenas de empresa...
- Menús fin de semana
- Menús diarios

Calle Llull, 302 • 08019 Barcelona
Tel. 934 982 439 • Reservas Tel. 660 068 212

Concello de Santa Comba

O municipio de Santa Comba pertence á terra de Xallas, que se caracteriza polo seu relevo case chairro con suaves ondulacións. Toda a súa contorna esta rodeada de fermosas paraxes naturais, en especial os localizados a beiras do Río Xallas, eixo vertebrador do municipio, que son visitadas polos amantes do sendeirismo e da natureza. Ademais, destacan a Igrexa de Santa Sabiña e a Torre de Randufe.

SANTA COMBA: DE MEIGA A SANTA POPULAR

A lenda da maior meiga galega que chegou a converterse na patroa das bruxas galegas

Santa Comba fue en su día una temible meiga, pero de las chuchonas o xuxonas, de esas que chupaban la sangre a los niños, robaban ojos para la confección de pomadas, mataban viejos y echaban alguno que otro mal de ojo. Se dice de ella que en sus años mozos, como avezada bruja, participaba en aque-larres, besando el trasero del macho cabrío, que se daba a la bebida y se abandonaba al fornicio más desenfrenado en las noches de San Juan y San Silvestre hasta que, sin saber muy bien las causas, se arrepiente, abandona esas prácticas, ejercita la penitencia, se convierte al cristianismo y hoy esta considerada la santa popular de las meigas, no reconocida por la iglesia, invocada para protegerse de los demonios, su especialidad. Extracto del libro “Breve historia de la brujería”

O municipio de Santa Comba homenaxea ao seu patrón San Pedro, e mesmo a San Cristobal, pero non ten ningunha celebración para a “Santa” que dá nome á localidade e cuxa estatua preside a rotonda principal do pobo, paso obrigado para todos os que dende a Costa da Morte e viceversa, diríxense á capital de Galicia, Santiago de Compostela.

A pesar de darlle nome ao municipio, Santa Comba permaneceu no total esquecemento dos seus habitantes ata que en 1996 o goberno municipal do momento decidiu construír unha rotonda para a regulación do tráfico. Esta estaría presidida pola imaxe da popular “Santa”, chamada Comba, da cal no municipio non había ningún precedente, nin unha soa imaxe, polo que había que poñerlle trazos e características.

Para iso recorreuse ao obradoiro de pedra Castelo, especialistas en arte popular galego con esculturas, replicas, restauracións e todo tipo de tallado de cantería e arte popular repartido por países como Arxentina, Alemaña, Suíza, México ou Portugal. As indicacións dadas desde o Concello ao artista inspiráronse nos estudos realizados polos prestixiosos investigadores Allyson M. Poska e Jesús Callejo.

Así naceu unha imaxe realizada en granito de catro metros de altura (dous metros do pedestal e outros dous da propia imaxe). Na súa elaboración tentouse destacar o punto de vista relixioso, cuns trazos faciais da beleza típica das virxes, así como símbolos propiamente cristiáns como a palmeira e a pomba. A escultura custou uns dous millóns das antigas pesetas, incluída dentro dun proxecto, considerado naquel entón moi necesario, que ascendeu a uns trece millóns de pesetas (uns 78.000 euros).

Santa Comba forma parte dos santos/as que chegaron á santidad polo “camiño da man esquerda”, seres que se rexeneraron, convertéronse, viron a luz, e do grupo dos santos/as que antes foron bruxos/as.

A tradición afirma que unha santa galega, Santa Comba, foi no seu día unha temible meiga, pero das “chuchonas” ou “xuxonas”, desas que chupaban o sangue aos nenos, roubaban ollos para a confección de pomadas, mataban vellos e botaban algún

que outro mal de ollo. E xa ven por onde, un bo día transformou radicalmente os seus hábitos gastronómicos, de vida e de vestiario, de tal maneira que hoxe é considerada, como non podía ser menos, a santa popular das meigas.

Santa Comba é a galeguización de Santa Columba, unha francesa que morreu no século II en loor de santidad e da que apenas se sabe nada, e menos que fose bruxa. A veneración de Santa Comba está datada na Idade Media, e o seu culto podería ser unha combinación de adoración a dúas virxes mártires, a xa indicada Columba francesa, de Sens, e a Columba española, de Córdoba.

Pero Santa Comba, en Galicia, convértese en toda unha santa aclamada popularmente porque se di dela que nos seus anos mozos participaba activamente nos aquelarres que se celebraban en diversos areais e praias, nos que, Santa Comba, como avezada bruxa, “bicaba o traseiro ao macho cabrío, dábase á bebida e abandonábase ao fornicio máis desenfreado nas noites de San Xoán e de San Silvestre” ata que, sen saber moi ben as causas, arrepiñtese, abandona estas prácticas, exercita a penitencia, convértese ao cristianismo e hoxe é unha santa popular, non recoñecida pola igrexa, invocada para protexerse dos demos, a súa especialidade. A lenda tamén conta que a súa conversión ao cristianismo produciuse despois de atoparse con Xesucristo nun camiño galego.

En compensación, outro santo está considerado como patrón dos bruxos e bruxas, non é outro que San Cibrían ou San Cibrán, que, como Santa Comba, foi bruxo primeiro e elevado aos altares despois.

A partir dese momento apareceu unha clase especial de curandeiros que invocaban a Santa Com-

ba e San Cibrán para realizar as súas sanacións “do meigallo ou do feitizo”. Nun dos seus esconxuros, a modo de exemplo, din o seguinte: “Abernuncio us pasteco con espírito túas e de laboratorios sanates cues xunto Nazareno, Fillo da Virxe María, quita ou teu pauto do corpo dá feiticeira”.

San Luciano, San Marciano, Santa Comba e San Cipriano non son casos illados de persoas que transforman as súas vidas de maneira tan radical. De Geberto d’ Aurillac, antes de chegar a ser o papa Silvestre II, cóntase que coqueteou coa maxia e foi un bruxo versado nas mellores artes da especialidade, e que como tal, tiña trato co demo.

Precisamente polos seus poderes e polo seu pasado, a igrexa non accedeu a situar á venerada Santa Comba na galería de santos, pero hoxe é unha santa popular, que lle dá nome á localidade, xentilicio aos seus veciños (xalleiros ou santacombeiros), preside a entrada ao pobo e loce maxestosa e orgullosa sobre unha zona axardinada que enlaza as estradas máis importantes da comarca, e que como Neptuno ou a Cibeles é lugar de celebracións dos éxitos deportivos de clubs locais.

IRMANDAMENTOS

Santa Comba está irmandada co concello de Río de Janeiro (Brasil). Esta importante urbe de América Latina, é unha das máis famosas do mundo, foi destino de moitos xalleiros que foron buscando riqueza na emigración. Na actualidade, e segundo datos oficiais, están censados en Brasil máis de 1.272 veciños de Santa Comba, residindo a maioría deles en Río de Janeiro. Pero a colonia de xalleiros nesta cidade calcúlase que pode estar entorno ás 4000 persoas incluíndo os descendentes nados na propia cidade.

NON FALTEDES AS FESTAS DE SANTA COMBA:

Feira-Exposición de Gando Cabalar

Santa Comba - 1ª fin de semana de xuño

Festas Patronais de San Pedro

Santa Comba - 29/06 - 01/07

As festas máis importantes de Santa Comba son as de San Pedro, que se celebran a partir do 29 de xuño. As mellores orquestras de Galicia animan a verbena nas noites máis longas do ano. Un dos días celébrase o Festival da Canción do Xallas.

Festas de San Pedro

Castriz - 28/06 - 29/06

Festa da Virxe do Carme

Santa Sabiña - 16/07

Festa de San Cristovo

Santa Comba - 29/07 - 30/07

Romaría da Nosa Señora

Vilamaior - 15/08

Festa de San Bartolomeu

Santa Sabiña - 23/08

Concurso Galego de Gando de Raza Frisoa

Santa Comba - Sen data fixa

Feira de Santa Cormba

Santa Comba celebra importantes feiras o sábado anterior ao primeiro domingo de mes e o luns seguinte ao segundo e terceiro domingo de mes. As súas orixes datan de principios do século XIX e é tal a importancia do comercio xalleiro que chegou a haber feiras en varios lugares do municipio. Na actualidade, no Campo da Feira construído a principios do século XX poderanse comprar todos os produtos alimenticios, agrícolas e gandeiros da zona.

Santa Comba está considerado como o centro mineiro da antigüidade de maior importancia e transcendencia no comercio mediterráneo e atlántico.

Aínda que a máis coñecida e popular é a mina de Varilongo, nos anos 40 e 50 traballáronse neste municipio máis de 10 minas que ninguén se preocupou de estudar nunha perspectiva histórica, xa que non existían como tales e so se explotaban con permiso de investigación

(calicateo) evitando impostos, deslindes, declaracións oficiais e aumentado o contrabando e os ingresos.

Aínda hoxe en día las informacións sobre estas son moi limitadas pero recórdanse, entre outras, as de estaño, casiterita, titanio, rutilio e outros minerais, sobre todo no río Abuín ao lado do castro de Freixeiro, Portomedal, Vilamaior, A Pereira, Rieiro-Arantón, Bazar e a de Ventosa, a de maior importancia pola súa rentabilidade.

“Ouro Negro”. A Mina de Varilongo

AS MINAS DE VARILONGO. ENCLAVE ESTRATÉXICO NA 2ª GUERRA MUNDIAL

Nun momento de máxima miseria na historia do pobo descóbrense as minas de Varilongo. D. Celestino Lema Castro, párroco de Padreiro nos anos 30 e 40, describía aos feligreses no libro de Contas da seguinte forma: “A maior parte dos feligreses estaban debendo diñeiro en Santa Comba, as casas eran todas case como chozas, a xente vivía miseramente, comían mal, as camas como pocilgas, en vez de colchón ou xergón, tiña un pouco de palla e xestas, sen sabas, como moito unha por debaixo, de lino áspero, que facían por aquí nos teares de aldeas, vestían pobremente, etc.”

Pero neste en 1941 produciuse un achado que cambiaría a vida dos xalleiros, un depósito de volframio de oito km de longo e un de ancho, en Varilongo, a 8 Km da capital municipal. Unha pedra deste mineral que cabía nun puño, podía representar para o seu dono meses de traballo na terra ou cuidando o gando, nun tempo no que o quilo de volframio custaba 200 pesetas e o xornal dun obreiro era de 19 pesetas, o que veu a determinar que desde ese intre se coñecese o novo mineral como “Ouro negro”.

A xente adicouse masivamente a mina na que chegaron a traballar preto de 4.000 persoas procedentes de toda España, tanto oficialmente como de contrabando, coñecido como “A

roubeta". A lenda di que había tantos cartos que os cigarrillos encendíanse con billetes de mil pesetas.

Nun principio o mineral era explotado e vendido libremente pola xente ata 1943 cando o cura de Cancas e os Abelenda de Carballo denunciaron a situación á Xefatura de Minas. José Parga Moure mercou a explotación pero non foi capaz de controlala situación e asociouse o grupo Fierros de Madrid que pasou a dirixi-la mina co 51% do capital. Coa chegada da segunda guerra mundial Santa Comba foi enclave estratéxico, xa que Alemaña necesitaba o mineral para endurece-lo aceiro dos carros de combate, que en momentos de loita armada quería atopalo en Europa e non ir a lugares como China ou Birmania. Entón Hitler pediulle permiso a Franco para explota-la mina cobrando así parte da axuda prestada durante a Guerra Civil. A partir dese intre, das minas de Varilongo saía o wolframio necesario para a construción da artillería pesada do exercito nazi e as Panzers, divisións do Tercer Reich Alemán, material que se lle vendía oficialmente o exercito de Hitler, e de forma non oficial aos ingleses, que non o necesitaban, pero o compraban dentro da estratexia militar de deixar sen existencias aos alemáns.

Unha vez rematada a guerra baixou a demanda e estabilizouse coas ventas de wolframio que necesitaban os americanos para a Guerra de Corea (1950-1953). Nos anos 50 vaise profesionalizando a situación, diminúen os accidentes e o nivel de vida comeza a mellorar, pero co fin desta guerra e coa regularización dos grandes produtores comeza a definitiva decadencia da minería do wolframio. Péchase así unha etapa da historia de Galicia na que o nome de Santa Comba era coñecido nas chancelerías de toda Europa.

A maior produción da mina concéntrase entre os anos 1948 e 1963. Entre o 1967 e 1981 redúcese o número de traballadores de 1.700 a 115 e a sociedade pasou a chamarse Grupo Minero de Santa Comba. Na transición do ano 1973 ó 1974 o Grupo Fierros mercou a Parga a súa parte por 18 millóns de pesetas e pasou a explotala ata o ano 1980. No 1981 foi vendida ó Banco Nacional de París, e posteriormente Coparex Minera trabállaa ata o seu peche definitivo en 1985 cando contaba con 290 operarios. Despois de estar pechada, en 1988 volve a ser mercada, neste caso por Miguel Jiménez Barbero, que pagou por ela 26 millóns de pesetas comezando a súa explotación como canteira. Pouco tempo despois, en 1991 Eliseo Mourelle comprou a concesión coa intención de explotala tamén como canteira co nome de Canteira da Mina. A comezos do 2000 o Concello de Santa Comba compra a Miguel Jiménez Barbero o edificio principal e os terreos anexos para restaurala e instalar alí servizos municipais. A restauración de parte das instalacións desenvolvéronse a través de Obradoiros de Emprego subvencionados pola Xunta de Galicia, pero de momento carecen de contido. Outra parte das instalacións están sendo explotadas por empresas privadas do sector de areas, pedras e gravas.

O que parece ser o novo "boom" do wolframio e a súa utilización para fabricación de novas tecnoloxías levou a que, de forma permanente, e dende fai uns dez anos, haxa rumores dunha nova apertura das instalacións. A pesar de que, con maior ou menor consistencia, houbo proxectos empresariais interesados e estudos técnicos na zona, nunca se chegou a realizar un proxecto claro, de consistencia e de futuro para unha nova apertura e creación de emprego.

XAVIER CAPMANY
Làmines de Protecció Solar

C/. Diputació, 279, 1ª planta
08007 Barcelona

646 757 019

www.espectral.es

xaviercapmany@gmail.com

Láminas Deslumbramiento

Láminas anti-decoloración

Láminas para eliminar calor

Láminas antigraffiti

**REVESTIMIENTOS
PERFILADOS
DECORATIV**

Agilidad

Eliminación de graffitis y rayadas en cristales

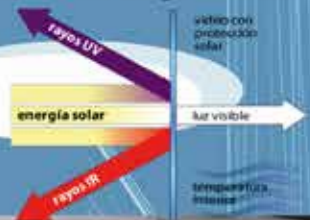
Láminas anti-decoloración

Eliminación de **graffitis** y **rayas** e instalación de láminas **anti-vandálicas** totalmente transparentes con un coste mínimo.

Eliminación del **99%** de los rayos UVA que decoloran los productos expuestos.

Ahorre hasta un **35%** de la factura de la luz, su aparato de **frío/calor** trabajará menos tanto en verano como en invierno.

Profesionalidad

Agilidad

Actuación didáctica: unha actuación diferente

“Bon dia senyores i senyors, nois i noies, damas e cabaleiros...”.
Así comezaba un espacio de dúas horas refogado por varios temas sobre o noso folclore galego nunha tarde de Xaneiro.

Estábamos todos expectantes tras probas e ensaios, á espera de encher o espacio de actos do Centro Cívico de Badalona, con medos e nerviosismo de que todo saíra o mellor posible para poder amosar e acercar un pouco a nosa cultura vocal, musical e mais danzable.

Unha vez apagadas as luces, o escenario quedou cuberto polo resplandor un candil, tras o que chegaban os corpos cansos e curtidos dos mineiros que nos ían dar a lección de como se traballaba e o que se comentaba nas minas de Varilongo.

Xa entrados na escenificación, facendo referencia ó instrumento máis importante e antigo que temos, a voz, chegaron as panadeiras polas rúas de San Xoán, a traernos os “cotilleos” máis “fariñentos” e coquetos á vez que pasaban polas cabezas no momento.

Ante esta representación inicial da voz, o xénero máis común que temos en Galicia, que nos trae ó recordo tódolos oficios da contorna, dende panadeiros, muiñeiros, mineiros ou mesmo labregos. Nestes traballos coma en todos, os descansos que se facían ou a xuntanza o que provocaba era una diversión cantada ou danzada, na que se falaba do traballo, do suor das fronteiras de cada quen

ou mesmo dos problemas ou logros que se acadaban por quen os cantaban. A xente recorría á tradición oral de antergos trasladada á descendencia e mesmo ata os nosos días como podeades ver.

Cambiando de terzo, seguimos mostrando un anaco moi pequeno, pequenas pinceladas do que podíamos reunir en escasas dúas horas, traendo o baile, con puntos traídos da provincia de Ourense, danzas de labregos post-traballo, ou mesmo de bailes nos que os nosos maiores bailaban de gala nas festas do pobo, do lugar ou do santo.

Cada provincia tiña os seus xeitos, polo que resultábanos imposible contemplar cada un de todo o abanico que podemos despreñar da nosa tradición, que en días actuais, gracias a moitas persoas que se adican ou que gardan parte do seu tempo, conseguen gravar, recoller ou mesmo aprender de grandes persoas que actualmente o reteñen nos seus cansados ollos, brazos ou perniñas xa repousadas.

Tamén queríamos ter nos nosos minutos de gloria un repouso para os máis pequenos. Daquela trouxemos un pequeno xogo, “O Gharutiño” para os máis pequenos. Daque-

las non contaban coas consolas máis modernas do mercado, nin tampouco da tan común televisión actual polo que os rapaces argallaban con paus e restos de chatarra que podían topar pola casa ou polas rúas con que pasa-lo tempo. Neste caso orientado á nosa tradición traemos o recordo dun baile no que nun corro os nenos cercan ó que mais tarde chega, berrándolle con bonitas coplas que había que ser mais espabilado pero aínda chegando tarde había de escoller parella. No momento que a copla para o rezagado, arráncase a moza mais bonita do lugar para botarlle un agarrado e dar envexa ó resto, no que aproveitando cada quen recolle una parella e comezan a bailar.

Nos nosos días isto é impensable, a menos que saiamos polos locais nocturnos nos que a xuventude de tódalas idades saen para desconectar da semana laboral ou estudantil, que os nenos se arrancaran nas prazas das vilas a bailar para pasar o tempo ata que non había máis que caer rendidos na cama.

Xa pasando o ecuador da nosa didáctica, chegamos a parte máis musical, na que por sorte actualmente temos una boa representación bastante copiosa cos rapaces e non tan rapaces de raíces galegas que seguen a tantos e tantos quilómetros coas saudades da diáspora dos seus país, avós ou mesmo membros máis lonxevos que deixaron morriña nos máis novos da casa.

Con isto damos paso a un recorrido moi livián de como os gaiteiros eran a gran atracción da época, na que as festas sen eles non eran festas. Entrando polo escenario temos a dúas xeracións da nosa casa Agarimos, a un dos máis veteranos á gaita xunto co máis novo da casa ó tambor. Unha vez explicada un pouco a gracia dos gaiteiros e tamén a súa gran estima na xente, vamos engadindo membros o escenario, no cal se van incluíndo clarinete, saxo, bombo, pandeireta e máis instrumentos que o gaiteiro levaba con el para conseguir os cuartetos e mesmo o concepto de banda ou charanga.

Neste momento o público esta inmerso nunha contextualización de como naqueles tempos a xente en vez de o “reggaeton” actual ou mesmo os grandes festivais que temos o arredor de nós na actualidade, movíase a ver a estas agrupacións polas vilas contiguas onde vivían, de tal maneira que as festas eran visitas obrigadas non só por temas familiares, senón para ver os éxitos do momento e mesmo para relacionarse socialmente.

Para finalizar adentrámonos no concepto de banda como tal, concepto no que actualmente os membros da asociación estamos inmersos para poder espallar a todos os sitios onde nos queiran. Como agrupación contamos coa percusión conformada por tambores, pandeiretas e bombo, engadindo percusións tradicionais en certos temas arranxados para darlle variedade e amosar a evolución do noso instrumento e a forma de amosar a música. Como non as gaitas son elementos indispensables, nos que mediante dúas cordas levamos adiante as melodías mais xeitosas para que a xente siga tendo patente a música e tradición galegas.

Tras este recorrido, como comezaba, pola tradición oral, musical e mais bailable, damos fin a máis de dúas horas de caras expectantes, risas e entretemento na xente que nos acompañou aquela tarde. Esperamos que se repita e intentaremos facelo onde nos sexa posible para que os galegos que estamos máis lonxe da nosa terriña teñamos unha tarde de evasión para sentírmolos máis cerca.

Actuación didáctica

27 ENERO 2018
18:30 • CENTRE CÍVIC LA SALUT
 AVDA. DEL MARQUÉS DE SANT MOSÉ, S/N. BADALONA
ENTRADA GRATUITA

Colabora:

Organiza:

ASSESSORIA VENTURA VENTURA ASSEGUANCES

FISCAL · LABORAL · SEGUROS · CONTABILIDADES · HERENCIAS · APERTURAS

**PROMOCIÓN ESPECIAL PARA SOCIOS Y SIMPATIZANTES DE
AGRUPACIÓN CULTURAL GALEGA AGARIMOS**
Descuento de 10%, 15% y 20% en TODOS NUESTRO SEGUROS

HORARIO: Mañanas de Lunes a Viernes de 9h a 14h

Tardes de Martes y Jueves de 16h a 20h

Avda. Marqués de Sant Mori, 97 baixos
C.P. 08913 - BADALONA

Fiscal: mmorant@assventura.es
Laboral: smanzano@assventura.es
Seguros: seguro@assventura.es

Tel. 93 399 32 11
Fax. 93 399 43 05

PULPERO DE LUGO

RESTAURANTE - BRASERÍA

**ESPECIALIDAD EN JAMÓN DE BELLOTA
CARNES A LA BRASA
PULPO GALLEGO
COCIDOS
PESCADOS Y MARISCOS FRESCOS**

C/ Maragall, 9
08930 Sant Adrià de Besòs
Barcelona

93 381 07 21

Letras Galegas 2018

Este ano 2018 o 17 de maio, día das Letras Galegas, dedicouse á profesora e escritora María Vitoria Moreno Márquez (Valencia de Alcántara, Cáceres, 1939 – Pontevedra, 2005). É a cuarta muller á que se lle dedica o Día das Letras Galegas, sendo as súas predecesoras Rosalía De Castro (1963), Francisca Herrera Garrido (1987) e María Mariño (2007). Moreno, Licenciada en Filoloxía Románica en Madrid, chega a Galicia en 1963 e, segundo as súas propias palabras, adopta o idioma galego como propio por sentir pola nosa lingua verdadeiro amor.

María Vitoria Moreno, dedicou a súa vida á docencia, por unha banda en clases oficiais de literatura e lingua española no ensino secundario, e, por outra, en clases gratuítas e semiclandestinas en Pontevedra, Vilagarcía de Arousa e no Ateneo de Ourense. Estas últimas provocan que en 1975 retíreselle o pasaporte xa que o Ateneo de Ourense considerábase que estaba gobernado por dirixentes subversivos.

Foi autora de libros de texto de Literatura Galega de secundaria, ademais de impartir cursos para docentes sobre literatura Galega. Outro terreo no que destaca a nosa galardoada foi a tradución, ademais de ser codirectora da colección infantil de Galaxia. Outra forma de difundir a nosa lingua e cultura foi a creación de Xuntanza, librería creada en 1968 xunto con outros intelectuais.

Moreno destaca por encima doutros ámbitos, na literatura infantil e xuvenil pero tamén en narrativa, ensaios e estudos de didáctica da lingua e literatura Galegas. A súa primeira obra en galego, publicada en 1973, foi *Mar adiante*. Coa súa obra *Crarisa e ou luceiro* foi galardoada co segundo premio do Concurso Nacional de Contos Infantís do Facho, o que converteu á autora nunha pioneira na narración dedicada ao público infantil e xuvenil.

A súa produción *Leonardo e vos fontaneiros*, publicada en 1986, recibiu o terceiro premio O Barco de Vapor. En 1989 publícase outra das súas obras, *Anagnórise*, que recibiu moi boa aceptación da Organización Internacional para o Libro Xuvenil. Dez anos máis tarde destaca a súa historia *Gedellas de seda e liño*, coa que se acerca de novo ao público xuvenil.

Foi unha persoa activa tanto na vida cultural e política de Galicia, sendo ademais finalista do Premio Café Xixón e obtivo o primeiro premio dos Jogos Florais Minho-Galaicos de Guimarães co relato *A casa das Mariás*. En 2004 a editorial Xerais publicará *Diario dá luz e a sombra* onde a autora deixa escrita a súa experiencia enfrontándose á enfermidade que a vencería o 21 de novembro de 2005.

A entrevista: Ernesto Campos

Ernesto Campos
(Vigo, 1966)

Cando comeza a túa afección pola música?

Son un músico tardío. Esta paixón naceu o verán que cumprín catorce anos. Antes desa data non só non amosei interese senón que algún día ata cheguei a odiala. A miña paixón era o debuxo e lembro que -antes de cumprir os catorce- os sábados botaban “a panteira rosa” pola mañá. Antes diso, tiñas que “tragarte” o programa El mundo de la música que consideraba un auténtico tostonazo. E non había posibilidade de ver outra cousa. Daquela só había dúas canles e na miña casa só collíamos a primeira cadea.

Un deses días, este programa, non sei se por un retraso ou algo semellante, saíu unha señora tocando a arpa. E cando parecía que ía rematar... volvía a empezar!! Eu vendo o reloxo cada vez máis anoxado, porque a esa hora xa tiñan que botar os debuxos. E ao final non os botaron por culpa da maldita música. Realmente, dende aquel día podo dicir que a cheguei a odiar!

E cos catorce recién cumpridos, a cousa cambiou. Foron varios factores casi simultáneos que fixeron que me namorase da música para sempre:

O primeiro factor foi unha conversa que tiveron cun querido mestre da escola que deixaba, excelente pintor -e a primeira persoa que ao saber que lía comics prestoume o primeiro libro “sen debuxos” que lín na miña vida-: Antonio Félix, que asinaba os seus cadros como Afesán. Un día fíxenlle saber que quería ser debuxante, e ao confesarlle que só debuxaba con bolígrafo, respondeume

que un verdadeiro artista só debuxaba con lápiz. Para min iso era Palabra de Deus, pero presentaba un problema: entre as numerosas manías que tiña (aínda conservo unhas cantas) destacaba a aversión polo son do lápiz ao rañar no papel.

Para tratar de solucionalo, un día pasei polo quiosco do señor Benxamín e lle pedín un fascículo “desea de música clásica” que traía unha casette. Funcionou ben porque a música non me distraía e aminoraba a denteira que me daba o son do lápiz. Así que seguí mercando ese material e ás veces -cada vez máis frecuentemente- descubríame deixando de debuxar para atender aos sons que saían polo reproductor. Outra destas coleccións viña cun libro divulgativo: Introducción a la música, de Otto Karolyi -aínda se pode atopar hoxe en día- que espertou todavía máis a miña curiosidade.

O segundo factor foi por culpa do crego do meu barrio. A miña familia sempre estivo moi implicada coa Igrexa de Sampaio, e este sacerdote -Don Ángel- (perdínlle a pista, xa que pouco máis tarde colgou a sota na e casou) que tiña unha voz de barítono moi boa, montou un pequeno coro -no que me integrei- para a misa de Nadal. E algo veu en min porque un día, sen comelo eu nin bebelo, achegouse a min, díxome: “Ti vales para isto”, e acto seguido sentoume ao órgano e ensinoume un par de acordes, á vez que me deu un libraco enorme de solfeo e empezou a darme clases. Con eses acordes rudimentarios, eu lle daba o tono e empecei a acompañalo nas súas misas.

Músico de vocación tardía, empezou a súa andadura no conservatorio de música de Vigo, onde estudou, entre outras disciplinas, gaita galega e guitarra. Intérprete, arranxista e compositor, unha boa parte da súa música foi gravada en máis de 30 traballos discográficos por artistas e grupos da talla de Xosé Luis Miguélez, Susana Seivane e Xosé Manuel Budiño.

Actualmente é mestre de gaita e guitarra e no conservatorio Mayeysis, de Vigo. Como compositor ten un catálogo que supera as 190 obras, a maioría delas centrándose nos instrumentos tradicionais galegos. Este traballo ten o seu reflexo en máis de 30 discos editados por diversos artistas do panorama musical actual e na inclusión das súas obras como repertorio de diversas agrupacións actuais.

Cando marchou, o seu sucesor, Agustín Sobral, organista e director do coro da Catedral de Tui, permitíume seguir acompañándoo, iso si, eu lle daba o tono e cantaba él, porque eu nin abría o bico por un complexo de mala voz que aínda me segue a acompañar hoxe en día. Creo que esa experiencia -realizada ata que casei con 27 anos- foi a que me deu a facilidade para armonizar melodías. De feito, algunha vez, ao rematar a misa, Agustín chamábase á sacristía e me preguntaba que raio de acordes metiches en tal canción? e eu contestáballe que nin me lembraba, que metía os acordes que me saían no momento.

Outro factor – sempre simultáneo aos outros- foi que un amigo da pandilla do barrio andaba a fedellar nunha fruta escolar, e cando descubrín que iso de dó-re-mi-fa-sol non era unha canción, senón notas que se as combinabas podías tocar cousas, e sobre todo inventar outras, dinlle a lata aos meus pais para que me devolvesen unha fruta de plástico que eu sabía que tiñan gardada hai anos porque lamentaron o día que a trouxeron a casa e eu a utilizaba como silbato, simplemente soprando por ela.

E na casa había unha guitarra na que rañaba o meu irmán maior. Ante a súa negativa a ensinarme -normal con catro anos de diferenza de idade- púxenme a fozar con ela. Sentaba na cama, a deitaba no meu colo cos trastes boca arriba e intentaba sacar melodías desprazando o pulgar da man esquerda por unha corda, na posición menos guitarrística posible. Logo descubrínlle un par de libros sobre o instrumento e tratei de descifrar todo aquel xeroglífico con máis ou menos boa fortuna.

E esa é a grandes rasgos a historia dos meus inicios, tendo como tónica xeral unha verba que espero me acompañe toda a vida: a bendita curiosidade.

En relación a esta última pregunta, sabemos que tocas varios instrumentos, como a gaita e a guitarra, pero por cal che decantas?

Por ambas. É imposible desvincularme deses dous instrumentos. E aínda que oriento máis a guitarra como intérprete e a gaita como compositor -sempre fun un gaiteiro máis de romaría que de conservatorio-, encántame escribir para guitarra (igual debería facelo máis, pero para guitarra xa hai moitísima literatura) e tocar a gaita.

Que faceta che atrae máis, a de intérprete, a de compositor, ou a de mestre?

Non existe unha boa resposta para iso. É como preguntar a quen queres máis, ao teu pai ou á túa nai:

O que me gusta como autor e que o único que preciso é estar só, concentrado, e encántame ver que outros músicos tocan o que escribo.

Como intérprete recoñezo que o paso estupendamente sobre as táboas, e se o público ademais tamén o pasa ben, o disfrute e moito maior.

Como mestre a experiencia de transmitir o que sabes a outra xente faime sentir realizado. Quizáis dobremente porque os meus inicios, como contei antes, foron autodidactas sen ter ningún tipo de apoio ou asesoramento, ata que entrei no conservatorio aos dazaseis. Pero non hai maior premio que ver como un dos teus alumnos triunfa. Iso é impagable.

Unha das túas facetas que persoalmente me gustaría resaltar é a de compositor, moi recoñecida, que ademais conta cun extenso número de pezas para gaita. Teño tres preguntas: que necesita Ernesto Campos para sentar a compoñer? Que peza gardas con especial agarimo? E por último, que peza esperas compoñer nun futuro?

Para sentar a compoñer ... pois descubrín que ás veces non é preciso nin sentar! Explícome: Hai uns anos, unha avaría importante do coche obrigoume a ir ao traballo no bus urbán. E ademais, como non vivo no centro, estaba obrigado a facer transbordo. Iso implicaba varios minutos agardando nas paradas, tanto de ida como de volta e aínda que me quedaba a alternativa de fedellar no móbil tampouco me facía demasiada ilusión andar pegado á pantalla. Un deses días merquei nun quiosco un bloc de notas en branco, fíxenlle uns pentagramas cun aparello que teño e o gardaba no peto traseiro do pantalón. Dinme conta de que funcionaba, que podía escribir música de pé, na parada e mesmo indo no bus, tendo a idea clara do que ía escribir e aproveitando as detencións (semáforos e paradas) para escribilo. E aínda que o coche xa está arranxado, aínda me movo en bus nunha parte do recorrido e aproveito o tempo deste xeito.

Tamén me encanta facelo en calquera lugar onde poda escribir, no monte cando salgo coa cadela, e ata nun café -sempre que non poñan música de fondo-.

E no resto das ocasións, pois o que preciso é iso: un bolígrafo e un papel pautado. Non creo na inspiración senón no traballo. Pero por suposto iso é só para ideas e melodías. Logo preciso dun instrumento polifónico como o piano ou a guitarra para darlle forma e armonizalo ao meu gusto. E para rematar, dixitalízalo. Nunca compoño no computador. Fíxeno fai anos e non me gustou nen o proceso nen o resultado.

Sobre as pezas que gardo con especial agarimo, non sabería dicir. Quizais o que gardo con agarimo poden ser certas interpretacións, tanto miñas como de outros ou se a peza está adicada a alguén a quen aprecio como a Rumba para Susi, adicada á miña muller ou a Marcha do San Martiño que foi a marcha nupcial para o meu compañeiro e amigo Marcos Campos e á súa dona, Elena. Pero nestes -e noutros casos- prima máis a emoción de para quén -ou para que- é que a música en si mesma.

Poderíasnos contar en que proxectos andas traballando ultimamente, e os próximos?

Claro. Xusto nestes momentos estou a traballar en algo que cando se publique esta entrevista estará xa interpretado: No conservatorio Mayeysis, onde traballo, todas as primaveras organizamos un concerto benéfico en prol de Unicef. Este ano decidimos montar unha zarzuela galega: A lenda de Montelongo. Un dos problemas que atopamos é que hai moita máis parte teatral (falada) que musical (cantada) Así que propuxen encargarme de poñer música a algunhas das partes faladas e convertilas en cancións.

Paralelamente estou a escribir pezas -como non-para gaita. O que ocorre é que empezo varios traballos simultaneamente e os vou rematando case do mesmo xeito.

Como intérprete estou a gravar o que será o primeiro disco do meu trío Pelica de Can, con Leni Pérez e Marcos Campos.

E tamén como intérprete, desta vez como gaiteiro, estou a aprender os temas da banda de gaitas Xarabal para formar parte dela, non só como arranxista, que é a tarefa que desempeño actualmente neste colectivo.

E no futuro, ademáis de seguir escribindo teño un proxecto en mente: despois de que o meu grupo Crema de Gaita se disolvera por unha crise irresoluble, teño a intención de regresar aos escenarios co meu nome, cun proxecto que non pretendo que sexa nada innovador ou espectacular: tan só compartir co público o meu traballo.

Para rematar, que consello lle darías a todo aquel que queira empezar no mundo da gaita, ou da música en xeral?

Da gaita, da música, ou de calquera disciplina -sexa artística ou non-, o meu consello son soamente as tres palabras máxicas: Curiosidade, traballo e constancia.

**Pan Artesano
Empanadas
Bicas
Tartas
Roscones...**

**Todos nuestros productos
son artesanos y de
elaboración propia**

**Hacemos reparto a
tiendas y restaurantes**

PANADERÍA

A GALEGA

Para encargos

Tel. 93 777 80 29

C/ Baix, 46 Esparraguera

O Val das Mouras e Agarimos

O Val das Mouras é una formación celta-folk que basea a súa proposta musical na obra poética de Rosalía de Castro. A banda, que comparte nome cun lendario bosque galego, convídavos a empezar unha viaxe atrás no tempo cara a un lugar moi lonxe, a través de profundas melodías e harmonizando os versos que retrataron á muller galega e ao emigrante, ao mariñeiro e ao aldeán... E nos que Rosalía se espiu para así vestilos a todos eles de dignidade e respecto.

Así fai a súa presentación este grupo. O Val das Mouras empezou a ter vida a finais de 2013, a partir do desexo de David Fernández (guitarra) de achegarse ás súas raíces galegas. A banda, que comparte nome cun lendario bosque galego, está formada por cinco músicos cataláns que hai case cinco anos decidiron emprender esta viaxe: Laura Lorenzo á voz, David Fernández á guitarra, Joana Marcé á frauta traveseira, Àlex Rodríguez “Cello Hero” ó violoncello e Carles Mesa na percusión e acordeón.

Moi pronto, no 2014, comezaron a tocar en directo en eventos e salas, como por exemplo o XI FESTIVAL DEL BOTILLO organizado pola ASOBECA e tamén en DEPÓSITO LEGAL na cidade de orixe do grupo, L'Hospitalet de Llobregat. Tamén estiveron presentes en 'GALICIA I CATALUNYA, MOSTRA AGROALIMENTÀRIA I CULTURAL' no Moll de la Fusta e na FESTA GALEGA da ACG Alborada de La Llagosta. Foi no verán de ese mesmo ano cando o grupo comezou a contar coa gaita nun dos seus temas máis emblemáticos, *Pra a Habana*, dentro do programa de concertos de “LA CARAVANA” nos xardíns da Tecla Sala en Hospitalet e uns días máis tarde foron partícipes de “L'ERMITAGE DE QUADRES” en

Puigcerdà. Comezaron tamén a participar nos concertos da FESTA MAJOR DE BELLVITGE, na que levan acudindo tódolos anos dende o 2014, e nese mesmo ano e no 2017 estiveron ofrecendo un concerto para o día de SANTA ICÍA, patroa dos músicos, na Escola Municipal de Música de Tiana.

Tiveron a gran oportunidade de facer de teloneiros de María Xosé Silvar, máis coñecida como SES, na sala SALAMANDRA 2. Para rematar ben ese primeiro ano de vida do grupo, ofreceron un concerto na Seu d'Ègara dentro do ciclo “NADAL A LA SEU” en Terrassa. Non podemos esquecernos de mencionar que a finais de ese ano comezou a gravación do que foi o seu primeiro disco, “ROSALÍA”, nos estudos da Sala Salamandra.

Ese primeiro traballo viu a luz en abril de 2015. O grupo descríbese así: “ROSALÍA é o noso primeiro disco, é un ano das nosas vidas. É unha viaxe, un soño, unha promesa. Once cancións que se afunden na terra coma raíces, que destilan choiva e mar, que bailan ao son das campás afastadas azoutadas polo nordés. Once pedras centenarias, once murmurios, once miradas sinceras. Once cantos de esperanza, once queixas ao vento, once

Con máis de 50 concertos ás súas costas, a publicación de 2 traballos discográficos e a participación en varios concursos como o PROXECTO RUNAS do Festival de Ortigueira, GIRANDO POR SALAS ou os PREMIOS MARTÍN CÓDAX DA MÚSICA, este conxunto segue abríndose paso en numerosos escenarios do ámbito local, nacional e ben seguro que moi pronto será no internacional se continua por este bo camiño.

O próximo 5 de xullo participarán no FESTIVAL PETIT FORMAT 2018 nos xardíns de Can Sumarro en L'Hospitalet, polo que é unha boa ocasión se os queredes coñecer. Podedes atopar máis información do grupo na súa páxina web <http://ovaldasmouras.com> ou en redes sociais como Facebook, Twitter e Instagram.

certezas. ROSALÍA somos nós, ROSALÍA é e será sempre ela.” O disco foi presentado no Auditori Barradas de l’Hospitalet de Llobregat dentro do festival da canción de autor Barnasants. Nese concerto foi a primeira vez que Agarimos colaborou con O Val das Mouras, poñendo o broche final a “Pra a Habana” con gaitas e pandeiretas, e tamén pechando o concerto todos xuntos con “Vamos bebendo”, dúas cancións que xa son icónicas.

O 2015 foi un bo ano para O Val das Mouras, empezaron a despegar axudados por “Rosalía”. A primeiros de ano participaron na FOLIADA DA ACGB no Euskal Etxea, e tamén despois da presentación do disco estiveron na FESTA GALEGA da Irmandade Galega O Noso Lar de Terrassa, no MUSEU D’HISTÒRIA DE L’HOSPITALET, o INSTITUT J. SERRAT I BONASTRE en Barcelona e no ciclo de música CAN CHILL OUT nos xardíns de Can Sumarro, en l’Hospitalet.

Pero sen dúbida temos que destacar a súa primeira Xira Galega, a que non podería comezar noutro lugar que na CASA MUSEO DE ROSALÍA DE CASTRO, en A Matanza, Padrón (A Coruña). Continuaron o seu percorrido por esa mesma provincia facendo parada en Compostela, actuando no centro cultural A GENTALHA DO PICHEL. Seguiron cos seus concertos en A Coruña, concretamente nun lugar emblemático como é A COVA CÉLTICA, para estar o día seguinte no CENTRO MULTIUSOS DE ARMENTÓN (Arteixo), onde contou coa colaboración da banda de gaitas Lembranzas de Bergantiños (Carballo) para darlle un toque diferente á súa actuación. Finalizaron o

seu percorrido na IGREXA DE HOSPITAL, parroquia do concello de Quiroga (Lugo), desexando poder volver moi pronto a Galicia para levar a súa música.

Despois dunha intensa xira por terras galegas, o 2015 rematou no Euskal Etxea celebrando o 3º ANIVERSARIO DA ACGB, participando entre distintos grupos.

Comezou o 2016 cun concerto benéfico do festival DISCONCERT na sala Salamandra, e en marzo o grupo volveu participar no FESTIVAL BARNASANTS, esta vez na sala Luz de Gas en Barcelona onde tamén volveron a contar coa participación de Agarimos. Máis tarde estiveron no TEATRE CAN CARRERAS de Sant Boi de Llobregat e en outubro na FIRA MEDITERRÀNIA en Manresa. Ese mesmo mes tiveron o pracer de volver a Galicia, desta vez para participar nas SAN LUCAS DE MONDOÑEDO, compartindo escenario con artistas da talla de Cristina Pato e Susana Seivane.

Rematou o ano coa GALA SOLIDARIA DO XX ANIVERSARIO DA ACG AGARIMOS, na que desta vez foi a asociación quen contou coa colaboración do grupo para tocar conxuntamente coa banda de gaitas, abrindo o concerto cunhas bandas sonoras de series e películas coñecidas, como foron Harry Potter, Juego de Tronos, Braveheart, El Señor de los Anillos e El Último Mohicano. Fixeron un pequeno concerto á metade do acto e rematamos de forma conxunta cunhas pezas galegas e os himnos catalán e galego.

Se acabaron o ano con Agarimos, 2017 non ía ser menos e O Val das Mouras ofreceu un concerto dentro dos actos da SEMANA CULTURAL organizada pola nosa asociación na praza Pompeu Fabra de Badalona e en xuño foron ata Girona para tocar no ATENEU GALEGO AQUÉN NÓS.

É ben sabido que unha das principais fontes de inspiración de O Val das Mouras é o grupo Luar na Lubre. Pois ben, en xuño de 2017 tiveron a oportunidade de facer de teloneiros dese grupo na NOITE CELTA organizada pola A.C.G. Rosalía de Castro no parque de Can Mercader, en Cornellá. Foi un concerto cun ambiente espectacular, tanto polo lugar como polo numeroso público que asistiu.

No mes de xullo dese ano levouse a cabo a gravación do segundo disco, desta vez nos estudos Bubliconera en Caldes de Montbui. De novo serían 11 temas e contaron coa colaboración de María del Mar Poyatos Andújar ao órgano Hammond para a canción “Por qué?”, aportándolle un toque diferente á sonoridade do grupo.

Foi en agosto de 2017 cando o grupo volveu ós escenarios galegos facendo a súa segunda XIRA GALEGA, que volvería levalos ao CENTRO MULTIUSOS DE ARMENTÓN (Arteixo) e á CASA DE ROSALÍA EN A MATANZA (Padrón). Foron tres os novos lugares nos que tocaron: A GRAMOLA CAFÉ, en Santiago de Compostela, A ARCA DA NOE, en Vilar de Santos (provincia de Ourense) lugar xa recoñecido pola súa gran programación musical durante todo o ano, e no FESTIVAL DO CASTRO, en Ferreira de Pantón (provincia de Lugo) compartindo escenario de novo coa gran artista María Xosé Silvar, SES.

En novembro do 2017 O Val das Mouras volveu ó Auditori Barradas, esta vez dentro do FESTIVAL ACRÒBATES. Tamén estiveron acompañados de novo pola banda de gaitas de Agarimos, que interpretaron dúas pezas do seu repertorio na media parte do concerto. Nesta ocasión o grupo presentaba o seu segundo disco “A Xustiza Pola Man”, que como ben o definen na súa web “é unha recompilación de 10 poemas reivindicativos e de sorprendente actualidade aínda que foron escritos hai máis de 130 anos...Textos que falan da desigualdade social, a emigración, o abandono da terra ou a frustración, cos que O Val das Mouras pretende render a súa pequena homenaxe a todas aquelas persoas que

sofren as inxustizas da sociedade na que vivimos. A nivel musical, a banda mantén a formación orixinal de voz, guitarra, frauta, violonchelo e percusión, pero engaden gaitas, instrumentos de orixe galega, acordeón e teclados. Ritmos de xota, muiñeira, pop ou ska mestúranse neste novo disco que segue a conservar a esencia folk que os caracterizou dende o primeiro día.”

Para cerrar o ano participaron nun evento privado do INSTITUTO DE INVESTIGACIÓN JOSEP CARRERAS en Badalona, fundación moi ligada ao grupo grazas á súa vocalista Laura Lorenzo, que para eles compuxo o tema “Imparable”, facendo unha chiscadela ó coñecido lema da Fundación Josep Carreras.

Comezaron o 2018 no Centro Cultural Sanfeliu en Hospitalet para en abril volver á sala Luz de Gas dentro da programación do FESTIVAL BARNASANTS outro ano máis, este dedicado a Manuel Vázquez Montalbán. Como xa fixeron anteriormente co tema “Perquè vull” de Ovidi Montllor, desta vez compuxeron unha canción cun texto do autor Vázquez Montalbán, “Ciudad del Terror”. Seguindo a xa case tradición, Agarimos estivo presente, pero tamén un grupo de danza contemporánea que lle deu un toque diferente ao que estamos acostumados.

En maio foi a seguinte cita con O Val das Mouras, no Centro Cívico Collblanch-Torrassa de l’Hospitalet, colaborando nun concerto benéfico xunto co grupo Tus Vecinos para a ASOCIACIÓN ANIMALISTA SIN FRONTERAS. E para rematar o mes, ofreceron un concerto na FESTA DAS LETRAS GALEGAS da Irmandade Galega de Rubí.

As nosas actuacións

É ben sabido o sitio que se fixo Agarimos na cidade de Badalona, onde leva representando a cultura galega durante máis de 21 anos facendo o que mellor sabe: tocar, cantar e bailar. Pero non só en Badalona, senón tamén na provincia de Barcelona e fora dela, por Cataluña, Galicia e outros lugares da península, así como tamén no estranxeiro. O traballo semana tras semana que

levan a cabo os rapaces demóstrase nas actuacións que fan durante o ano e sen dúbida é o que mellor representa a Agarimos.

Tamén son numerosas as actuacións que se fixeron de forma conxunta con outras dúas entidades como son Casa Galega de l'Hospitalet e ACG Rosalía de Castro de Cornellá, integrantes de Xuntanza de Cataluña.

San Froilán en Nou Barris

Como cada ano, os Amigos de San Froilán de Barcelona celebran a súa coñecida festa na praza do distrito de Nou Barris. Este pasado ano foi os días 29 e 30 de setembro e 1 de outubro, e Agarimos participou na festa, como leva facendo uns anos, xuntamente con Casa Galega de l'Hospitalet e A.C.G. Rosalía de Castro de Cornellà, compañeiros de Xuntanza de Catalunya. O sábado a choiva fixo que unha parte da actuación fose baixo os arcos do patio do distrito, pero despois deu tregua e deixounos subir ó escenario, facendo gozar ao público alí presente, nun lugar fermoso e moi agradable tanto para actuar como para ver a actuación. O domingo pola mañá celebrouse a tradicional procesión polas rúas dos arredores do distrito, no que a banda de gaitas Xuntanza de Catalunya foi a encargada de poñerlle música ao desfile. Á tarde tanto o noso grupo de Agarimos como o grupo da Casa Galega pecharon as actuacións ata o ano próximo, no que agardamos con ganas volver.

XIX Festival del Mil·leni con Carlos Núñez

O gaiteiro galego converteu o seu concerto do día 30 de decembro no Palau de la Música Catalana nun concerto tradicional para despedir o ano facendo un espectáculo cheo de sorpresas e convidados. Dende a 14ª edición do Festival del Mil·lenni (2012) celébrase este concerto ano tras ano, aínda que Carlos Núñez tamén estivo presente na 1ª edición (1999) e na 7ª e 8ª edición (2005 e 2006 respectivamente).

Agarimos, Casa Galega de l'Hospitalet e Rosalía de Castro de Cornellá colaboraron no 2014 e 2015 con Carlos Núñez e o seu grupo, pero no 2017 non podería ser menos e tamén o músico quixo contar coa nosa participación. Pero non só foron gaitas galegas as que soaron, senón tamén os sacs de gemecs e grallas da ESMUC de Sant Andreu e a gaita escocesa de Yoann Le Goff. O concerto levounos tamén polas músicas ancestrais dos celtas grazas a Abraham Cupeiro, destacando o karnyx. A música medieval levouse a cabo con reproducións de instrumentos medievais como violas e fídulas, presentes no Pórtico da Gloria, e foron tocados por Jon Pilatzke (violonista, bailarín e showman que non pode faltar neste concerto), o gran Pancho Álvarez (que acompaña a Carlos Núñez dende os inicios) e outros artistas invitados como Aurore e Luc Vicentini.

Día de San Patricio coa Orquesta Celta de Barcelona

O 17 de marzo deste ano, compoñentes do grupo de Agarimos colaboraron como Xuntanza na celebración do día de San Patricio organizada pola Orquesta Celta de Barcelona no Centre Artesà Tradicionari, no barrio de Gracia en Barcelona. Foi un

concerto cheo de sorpresas coa participación da Escola de Dansa Mediterrània co seu baile tradicional irlandés e o arpista Josep Maria Ribelles, todo isto conducido por Alanna Kaldtregg, que nos levou pola historia contando lendas de celtas e vikings.

Outras actuacións

Dende xullo de 2017 o noso grupo tamén fixo outras actuacións máis pequenas pero non menos importantes, e estivo presente nunha chea de sitios, tanto na cidade como nos seus arredores. Estas foron as seguintes:

Nits al Port de Badalona [xullo 2017]

Festa do polbo de Airiños (Santa Coloma de Gramanet) [outubro 2017]

Festival de Villancicos na parroquia de Sant Antoni de Llefià (Badalona) [decembro 2017]

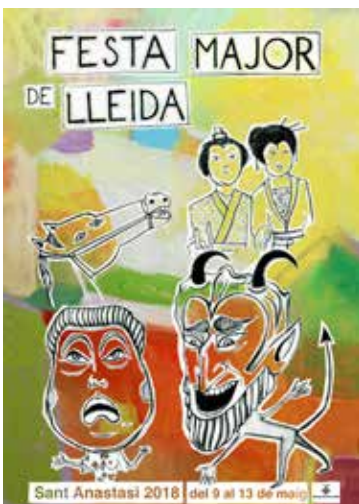
Matinades de Santa Coloma de Gramanet [decembro 2017]

Día da danza no teatro Blas Infante (Badalona) [abril 2018]

Festa galega do Centro Galego de Lleida [maio 2018]

Jornadas Culturales XXI Aniversario (Badalona) [maio 2018]

Festa galega da A.C.G. Rosalía de Castro (Cornellà de Llobregat) [xuño 2018]

Esmorzar Popular na praza Trafalgar (Badalona) [xuño 2018]

Galicia nas ondas

SEMPRE EN GALIZA

32 anos informando

Tódolos sábados de 18.00 a 20.00
www.radiocornella.cat
104.2 FM

Descarga a APP en
<https://apple.co/2xZfFtF>

Visita o noso blog:
<http://semprengalicia.blogspot.com/>

Dous programas, baixo o soporte da A.C.G.Rosalía de Castro, de divulgación da Cultura Galega, en galego, con informacións, noticias, entrevistas, música e participación en directo dos oíntes e seguidores.

Cada semana [Armando Fernández](#) e [Xulio Couxil](#) encárganse de levar adiante estes programas coa intención de entreter e dar a coñecer tódalas novidades que chegan á Redacción das respectivas emisoras municipais e informando das diferentes actividades que realizan as Asociacións Galegas en Cataluña. Aproveitando as novas tecnoloxías fan chegar as súas inquedanzas a tódolos lugares que se interesan polos seus contidos.

¡ESCOITÁDEOS!

GALEGOS NO BAIX

Tódolos xoves de 16.00 a 18.00
<http://radiosantboi.cat/>
89.4 FM

Descarga a APP en Google Play
<http://radiosantboi.cat/>

Visita o noso blog:
<http://galegosnobaix.blogspot.com/>

No programa de [Sempre en Galiza](#) destacamos a colaboración, como correspondentes, de [Xosé Lamela](#) na Baixa Limia, [Xulio Simón](#) nas Rías Baixas e [Paco Rivas](#) nas Rías Altas. Tamén a participación de [Tamara Andrés](#) coa súa sección “No Estrelampar”.

En [Galegos no Baix](#) contan coa colaboración, dende Monforte de Lemos, do correspondente [Xosé Manuel F. Montes](#), coa súa sección QUEN CHE PREGUNTOU? que sempre acompaña a súa intervención cunha ilustración alusiva ao programa emitido.

Ayudas al pago del consumo de agua

Fondo de Solidaridad

Aigües de Barcelona es una empresa que vela por garantizar el acceso universal al agua de toda la ciudadanía.

Por ello, en colaboración con Cáritas, la Cruz Roja y los servicios sociales de los ayuntamientos, ha creado el Fondo de Solidaridad para ayudar a las familias vulnerables que tienen problemas para pagar la factura del agua.

Desde que se puso en marcha este fondo, ha beneficiado a 20.000 familias.

aiguesdebarcelona.cat

**Aigües de
Barcelona**

La gestió responsable

Caen hasta un 19% los residuos vertidos en el inodoro en el área del Besòs tras la campaña 'STOP toallitas' de Aigües de Barcelona

Por segundo año consecutivo, la campaña de concienciación de Aigües de Barcelona contra el vertido indebido de toallitas en el inodoro consigue **reducir el número de residuos vertidos** en las depuradoras.

La campaña, centrada en Badalona y otros municipios del área del Besòs, **repartió 20.000 papeleras** en mercados, bares y restaurantes para concienciar a la población.

El vertido de toallitas en el inodoro genera importantes problemas en las depuradoras y en la operativa de Aigües de Barcelona, y provoca daños al medio ambiente y problemas técnicos que derivan en reparaciones evitables. El 46% de las emergencias registradas por la compañía durante 2015 tenían relación con estas toallitas. En 2014 se vertieron a los inodoros de los 36 municipios del área metropolitana de Barcelona más de 4,4 millones de kilos de desechos, casi 1,4 kilos por habitante. Una gran parte de esta basura eran pequeñas toallitas textiles húmedas desechables, que provocaron reiterados problemas en la red de tuberías y las estaciones depuradoras. De hecho, 8 de cada 10 servicios de limpieza de tuberías son por atascos provocados por las toallitas húmedas. Unos problemas técnicos que derivan en averías que, finalmente, significan costes económicos.

Por este motivo, la compañía encadena dos años de acciones de concienciación en municipios del área metropolitana. La campaña del año pasado repartió 20.000 papeleras para colocar junto al inodoro de casa y tirar las toallitas en varios municipios que vierten las aguas residuales a la depuradora (EDAR) del Besòs; además de Badalona, Santa Coloma de Gramenet y los distritos de Sant Andreu, Sant Martí y Nou Barris de Barcelona. El número de residuos que se lanzan en el inodoro en esta área ha caído hasta un 19% en algunos períodos posteriores a la campaña.

Esta acción fue precedida un año antes por la misma campaña en los municipios que hacen llegar las aguas residuales a la EDAR Gavà Viladecans: Sant Boi de Llobregat, Gavà, Sant Climent de Llobregat, Viladecans y Castelldefels. La iniciativa permitió reducir el número de residuos vertidos a la depuradora en cerca de un 2,5%: así, se pasó de 265,22 toneladas de residuos procedentes del pretratamiento, en los primeros nueve meses de 2016, a 243,64 toneladas en los primeros nueve meses de 2017.

Ignacio Batallé, director de la depuradora del Besòs, cree que "si la gente fuera consciente de cómo afecta tirar una toallita en el inodoro, no lo haría". Además, "porque no es una, son miles y miles, y lo acabamos pagando todos, es una cuestión sobre todo medioambiental pero también económica". Batallé explica que las dificultades ya comienzan en los bombeos que llevan el agua hasta la depuradora. En las bombas sumergidas "les llegan todas estas montañas

de residuos y todo acaba en la misma instalación. Estas materias quedan atrapadas en las rejillas y provocan unos atascos que acaban derivando en averías". Una de las causas es "que los anunciantes dicen que las toallitas son biodegradables, cuando en realidad lo son a muy largo plazo".

El coste de la toallita en el inodoro

Las toallitas húmedas están hechas con fibras muy resistentes, aunque el envase indique que son biodegradables. Las hay de muchos tipos: higiénicas, desmaquillantes, bronceadoras, desodorantes, etcétera. Ninguna de ellas se puede tirar al inodoro. Tardan mucho más en deshacerse que el papel higiénico y se enredan con otros residuos que tampoco han de ir al baño, como

cigarrillos, tampones, bastoncillos de algodón o compresas, y provocan importantes averías en las instalaciones de saneamiento, como son las estaciones depuradoras.

La avalancha de toallitas saliendo de los inodoros de las ciudades y pueblos del país provoca numerosos problemas en las estructuras de saneamiento, sean las de los edificios residenciales o las de las estaciones depuradoras y de tratamiento de las aguas residuales. La sobrecarga de materiales inadecuados que llegan a través de la red del alcantarillado provoca un aumento de las averías, del gasto en mantenimiento y también, de paso, del consumo eléctrico.

Otra consecuencia es el impacto económico de sacar la basura que no debería llegar, tanto en horas de trabajo como por el trabajo extra que supone tener que hacerlo. En el ámbito doméstico, la acumulación de estas toallitas en los desagües de los pisos también hace que se atasquen las tuberías e incluso, a veces, el mismo inodoro particular. Tanto es así que, en las comunidades de vecinos, estas reparaciones cuestan un mínimo de 300 euros.

XXI ANIVERSARIO ACG AGARIMOS

JORNADAS CULTURALES

Los días 26 y 27 del pasado mes de mayo, celebramos las Jornadas Culturales XXI Aniversario en la plaza Trafalgar, muy cerca de nuestro local social. Fueron dos días muy intensos, donde los socios e integrantes del grupo trabajamos al máximo para llevar esta fiesta adelante.

Gracias a la Comissió de Cultura de Llefia, el mismo sábado por la mañana pudimos montar todas las instalaciones necesarias para comenzar con la fiesta. En la misma mañana, sobre las 11h, nuestro grupo de Agarimos acompañado por la City of Barcelona Pipe Band realizamos un pasacalles desde el local social hasta las puertas del Centre Cívic de La Salut, volviendo a la plaza Trafalgar para dar inicio a la fiesta.

A lo largo de la tarde tuvimos grupos de todo tipo: desde música y danza gallega como nuestros amigos de Casa Galega de l'Hospitalet hasta música irlandesa con The Stouts, pasando también por las típicas sardanas catalanas que ofreció el Ateneu de Llefia a primera hora de la tarde.

En el momento en que acabaron las actuaciones, todo el grupo nos pusimos manos a la obra y preparamos todo lo necesario para la Queimada Electrónica que habría después. Esta Queimada Electrónica consistía en preparar la típica Queimada gallega con su conxuro, ofrecido por nuestro ya conocido quemador Pepe González, a la par que disfrutábamos con música más "pachanguera". Toda la plaza se llenó tanto de socios como de gente del barrio y estuvimos hasta la madrugada bailando y pasándolo bien.

Al finalizar esta jornada, de nuevo, los socios nos pusimos a trabajar para dejar todo recogido para el día siguiente.

Llegamos al segundo y último día, que, al igual que el anterior, dejamos todo preparado por la mañana. Este domingo era muy especial ya que gracias a Cruz Roja pudimos contactar con el Banc de Sang i Teixits para contar con una unidad móvil al lado de la plaza para realizar donaciones de sangre. Varias personas

se animaron a donar durante la mañana que estuvo allí la unidad, siendo un total de 27 donaciones de sangre (9 de donantes de primera vez) y 5 ofrecimientos (personas que no pudieron donar sangre por diferentes motivos). Como resultado, más de 80 pacientes se podrán beneficiar de esas donaciones.

Mientras, en la plaza Trafalgar, acudieron una gran diversidad de grupos, desde baile hindú con Sweet Bollywood hasta sevillanas con ACRA, y también sonaron las grallas de los Grallers de Santa Coloma y grupos de baile pop como fue Barres i Ones. Durante toda la mañana del domingo, hasta mediodía, todo el parque estuvo lleno de gente disfrutando de las actuaciones y de la fiesta. Por la tarde, después de un descanso para comer, nos tocaría el turno a Agarimos.

Después de la actuación del Centro Aragonés de Badalona y nuestros compañeros de la A.C.G. Rosalía de Castro de Cornellá, para dar fin a la fiesta llegó nuestro momento. Todo el parque volvía a estar lleno, incluso contamos con la presencia de Dolors Sabater, alcaldesa de nuestra ciudad. Hicimos una actuación algo diferente a lo habitual, una pequeña adaptación de la actuación didáctica que realizamos en enero en el Centre Cívic La Salut. El público asistente se lo pasó en grande tanto viendo al grupo como participando con él haciendo un juego que era muy conocido entre los niños y jóvenes gallegos hace muchos años. También nosotros disfrutamos de hacer actuaciones así, distintas, interactuando con el público y haciéndolo todo un poco más familiar y a la vez didáctico.

Al acabar, una vez más socios y grupo nos pusimos manos a la obra para recogerlo todo y finali-

zar estas Jornadas Culturales. Estamos muy orgullosos de lo que organizamos entre todos, ya que, con pocos recursos económicos y en unas fechas en las que todos los grupos de la ciudad están muy solicitados por ser las Festes de Maig en Badalona, dimos lo mejor de cada uno para sacar nuestra fiesta adelante e intentar disfrutar y hacer disfrutar a los asistentes, que sin duda creemos que lo conseguimos. Agradecemos a todos los colaboradores, asistentes y participantes que pusieron su granito de arena para ayudar a Agarimos a realizar esas Jornadas Culturales, ya que sin ellos no sería posible. Para el año que viene, más y mejor.

· BAR ANDURIÑAS ·

BAR DE TAPAS DESDE 1985

C/ SANTA CATERINA, 20 · SANT ADRIA DE BESOS · 933 817 681

REFORMAS EN GENERAL

Manuel Monteiro

Gran Via de les Corts Catalanes, nº 12
Sant Adrià de Besòs (BCN)

Tel. 616 32 14 72

Algunhas actividades da entidade

Concurso empanadas y roscones

La empanada de Angelita

INGREDIENTES

PARA LA MASA:

100ml de agua tibia
1 vaso de vino blanco
600gr de harina de fuerza
1 huevo
Una pizca de sal

PARA EL RELLENO:

Zorza
1 cebolla
Un poco de ajo al gusto
Laurel
Sal
Pimentón (opcional picante)

LA RECETA

Para el relleno, picamos la zorza muy fina con el cuchillo y la adobamos con cebolla, ajo, laurel, sal y pimentón. Se amasa bien y se deja en la nevera cuatro o cinco días, moviéndola cada día. Cuando hagamos la empanada, la sofreímos un poco en la sartén con unas gotas de aceite.

Para la masa, en un bol grande, ponemos la harina y hacemos un volcán. Añadimos el agua tibia, el huevo entero, el aceite del sofrito y el vino. Amasamos con una cuchara hasta que sea uniforme y finalizamos con las manos. Cuando ésta sea compacta y no se pegue, la ponemos dentro del bol y la dejamos reposar durante 1h. Pasado este tiempo la estiramos para hacer las 2 capas de la empanada.

Finalmente, rellenamos la primera capa y la cerramos con la segunda. Con un pincel le ponemos un huevo batido por encima (opcional) para darle brillo. Precalentamos el horno a 180°. Cuando esté listo, metemos la empanada y bajamos la temperatura a 160°. Horneamos durante aproximadamente 45 minutos.

El roscón de Águeda

INGREDIENTES

1 vaso de leche entera
1 vaso de azúcar
5 huevos (separamos las yemas y las claras)
1/2 vaso de aceite de oliva
5 cucharadas soperas de harina (una por huevo)
Azúcar glacé para decorar

LA RECETA

Empezamos batiendo las yemas y luego añadimos la leche, el azúcar y el aceite. Lo batimos todo bien. Después añadiremos una cucharada soperas de harina y un huevo y batimos. Repetimos hasta terminar los huevos y la harina. Añadir las claras batidas y se bate todo de nuevo hasta que quede una masa viscosa y que caiga de manera fluida.

Precalentar el horno a unos 200°. Untamos el molde con mantequilla y un poco de harina por encima, vertemos la masa y lo introducimos en el horno unos 25 minutos.

Cuando adquiera un color dorado, lo retiramos y lo dejamos enfriar durante 1 hora. Cuando esté frío lo decoramos al gusto con azúcar glass, virutas de chocolate o lo que más nos guste.

¡Espero que disfrutéis del roscón en vuestras casas!

Festa da Empanada no Centro Asturiano (setembro 2017)

Magosto (novembro 2017)

Xantar de socios XXI Aniversario (decembro 2017)

Paella no Centro Asturiano (abril 2018)

Costillada en Arbúcies (maio 2018)

XX Mostra d'Entitats de Llefià (xuño 2018)

Breve historia de la gaita gallega

El origen de la gaita gallega, en torno a la cual gira este trabajo, es remoto y difícil de situar cronológicamente. Aun así el origen de este instrumento es el mismo que el de otras gaitas de fuelle, aunque me referiré a lo largo del trabajo a fuelle como fol, mucho más apropiado cuando hablo del pasado y presente de la gaita gallega. Estas surgen tras unir aerófono de lengüeta doble a un fol, debido al esfuerzo que suponía tocar largo tiempo sin dejar de hacer sonar el instrumento.

Una de las primeras referencias que tenemos a este tipo de instrumentos es en la Antigua Grecia, cuando al aulós se le añade un fuelle y se convierte en un askaulos. A él hace referencia Aristófanes (444 a.C.-385 a.C.), famoso comediógrafo griego, en dos de sus obras: Los acarnienses y L isístrata. O también la tibia utricularis romana.

Aun así no será hasta la Edad Media, sobre todo en la Alta E.M., cuando la gaita alcanzará una gran propagación por toda Europa, llegando a ser un instrumento de referencia. Así lo demuestra el gran número de variantes de este instrumento que han llegado a nuestros días. Por otro lado la cultura musical de ciertas regiones no puede entenderse sin este instrumento, sobre todo en relación al folclore. En Galicia inicialmente se da por supuesto la incursión de este instrumento a través del ejército Romano, aunque esta primera hipótesis queda descartada siendo la posterior llegada de los Suevos (S.V) a la península quienes implantan, si es que así puede denominarse, la gaita de fol. Durante esta época la gaita alcanza, como ya he comentado, uno de sus mayores momentos de esplendor, siendo utilizada tanto en temas juglarescos, como en las iglesias. Esto puede verse en el capitel de la iglesia de Melide, donde aparece el instrumento representado ya con un bordón. Este es un hecho muy significativo en lo que ha la evolución del instrumento se refiere, además este se trata de uno de los primeros testimonios históricos de la gaita con este elemento, ya que data del S. XI. Es durante este periodo cuando Galicia

se convertiría en uno de los centros más importantes de toda Europa (siglos XII y XIII) en relación a la gaita, acontecimiento ligado de forma inseparable al Camino de Santiago. Este sirvió de vía de comunicación de Galicia, y de España, con el resto del continente. Por contra a finales del S.XV, y con el ascenso al poder de los reyes Católicos en Galicia, el instrumento quedará relevado a un segundo plano. Esto se debe a las políticas centralistas de Castilla, que imponen, una llamada, cultura oficial. Todos los elementos diferenciadores vienen a menos, la lengua, la música y las costumbres (todos aquellos elementos ligados al folclore de la región). Empiezan entonces los llamados Siglos Oscuros, donde todos los elementos diferenciadores se mantienen vivos a través del pueblo. Ocurre algo similar a lo sucedido en Cataluña tras 1714, y no será hasta la época del Rexurdimento, en que la identidad de Galicia volverá a aflorar.

A partir de este proceso de "resurgimiento" de la cultura la gaita de fol empieza de nuevo a tener un papel muy representativo en la música gallega, tanto es así que alcanza a representar la música de Galicia, se convierte en un icono ya a lo largo del S.XX. Ya en la segunda mitad del S.XIX de donde se conservan numerosos datos, aun habiendo pasado por la dictadura de Franco (que supuso un duro golpe para todo el trabajo que había impulsado el Rexurdimento, y para la identidad de un pueblo). Cabe destacar que durante este período (finales del XIX y principio del XX) la gaita pasa del ámbito de la fiesta del pueblo, la romería y la alborada (pasacalles matutino que servía tanto para llamar a la gente a las misas y a la fiesta, como para obtener dinero), a verse representada en concursos de instrumento solista, y su incorporación en diversas formaciones ajenas a la tradición de unas pocas décadas antes. Estas formaciones surgen de dos formas, por un lado están aquellas que surgen más próximas a la tradición, en relación a los instrumentos, y por otro aquellas que por la influencia de la inmigración del pueblo gallego acaban influenciado su música. Las

más próximas a la tradición se componían de: una gaita y un tambor (que podía ser un caja), aunque pronto se le incorporaron otros instrumentos que se tocaban en bandas municipales y que por su afinación podían casar mejor con la gaita. Estos instrumentos podían ser un clarinete o un requinto, además también se incorpora el bombo, que junto el tambor formarán la parte de percusión de la mayor parte de formaciones. Las otras formaciones más alejadas de esta “tradición”, son el saxo y el acordeón.

Estas nuevas formaciones no sólo incluyen instrumentos nuevos sino que además incorporan nuevos estilos y ritmos, tales como el Foxtrot, o el Tango. Tras esta nueva etapa donde surgen cientos de formaciones, que incluso alguna consigue alcanzar una fama internacional, como es el caso de Os Trintas de Trives, que llegaron a tocar por varios países de Suramérica, como: Cuba, Argentina y Brasil, así como en la coronación de Alfonso XIII y la reina Cristina. También es el momento en que la gaita ya ha alcanzado su forma final, dejando a un lado el avance tecnológico del lutier que trabaje el instrumento, y la estética (ligada a la época). Tras una lenta evolución desde la Edad Media, la gaita de fol en Galicia adquiere, todas sus variantes, las características que la definen en nuestros días.

Después de este periodo de popularización de la gaita gallega estalla la Guerra Civil en el 1936, lo que supone de nuevo una regresión similar a la de la época de los reyes Católicos, salvando las distancias. De nuevo la cultura e identidad del pueblo pasa a un segundo plano, las tradiciones folclóricas del país son agrupadas por sectores de forma que, por ejemplo Galicia y Asturias parecen una misma región (a nivel de tradición), para el régimen. Esto se ve representado

a través de La sección femenina, mediante Los Coros y las Danzas, que según dicen tenían como objetivo último mantener la arraigada tradición española. Hecho que en parte hizo que la riqueza cultural de muchas regiones se desdibujara o se viera influenciada por una pauta, que marcaba el régimen. Aun así no todos los grupos que habían surgido durante la etapa anterior desaparecen. Algunos sobreviven e incluso aparecen nuevos, aunque con una actividad mucho menor que

antes. Sin olvidar a las asociaciones y centros gallegos, que trataron de preservar la cultura en el extranjero. Sin embargo estos grupos, y algunos de los gaiteros que los forman, servirán de germen para la recuperación de la tradición, a partir de la mitad de los años 70.

Esta última etapa encontramos una gran difusión, evolución (tanto técnica como artística) del instrumento y del gaitero. Es un periodo de recuperación de la tradición, surgen cientos de agrupaciones culturales en Galicia, y por todo el mundo (emigración), con el objetivo de impulsar el folclore gallego. La nueva visión sobre el instrumento

y el apoyo que recibe hacen que a finales del último cuarto del S.XX la gaita gallega entre en el conservatorio, alcanzando así una nueva dimensión dentro del mundo de la música y de la tradición, ya que aparecerán composiciones para gaita e instrumentos con los que nunca antes había compartido escena, como el piano, el cello, o incluso con un orquesta sinfónica.

Es una etapa de rápido crecimiento, surgen un gran número de eventos y concursos relacionados con la tradición y el folclore, y sobre todo con la gaita. Uno de los más prestigiosos a nivel nacional, e incluso internacional, es el Constantino Bellón, que actualmente cuenta con XXI ediciones, desde 1990.

BIBLIOGRAFÍA

CARPINTERO ARIAS, Pablo. Os instrumentos musicais na tradición galega, Ourense: Difusora de Ideas, Artes e Ideas, 2009

ESTEVEZ VILA, Xaime. A gaita no eido da música, Vigo: Centro de Ensinanzas Musicais Mayeusis, 1987

FOXO, Xosé Lois. Os segredos das gaita, Ourense: Escola Provincial de Gaitas da Deputación de Ourense, 2004, 6a Ed.

XESTEIRA LOSADA, Xaquín. Método de Gaita Galega I, Pontevedra: Edicións do Cumio, 2007

*25 años a su servicio ofreciendo
más de 5.000 artículos.*

GUIN-BUS

Guinardo - Bus, s.l.

<http://www.guinbus.com>

info@guinbus.com

Alquiler de microbuses y autocares con conductor. Por horas y/o días.

Servicio discrecional: Nacional e Internacional

Traslados: Aeropuerto, Excursiones, Visitas turísticas, Convenciones, Colegios, Empresas, Grupos culturales y deportivos, Congresos, Agencias de viajes.
Salidas o Llegadas a Muelles, Aeropuertos, Estación de Tren y Hoteles.

Ofrecemos un departamento especializado en recepciones masivas, grupos reducidos o individualizados.

**Avda. Virgen de Montserrat, 202 - 1ª 1º
08041 - Barcelona**

**Tel: (+34) 933 811 214
Fax: (+34) 933 815 909
Movil: 667 460 404**

Recuncho poético

Quedan pocas rosas en su jardín,
y su belleza pierde continuidad
son necesarias nuevas promesas
que den vida a un nuevo caminar.

Mientras en el jardín haya vida
la lozanía seguirá al aljabar,
pero si el jardinero no es bueno
cada día el jardín desfallecerá.

La madre de tantos hijos,
precisa un corazón amante,
las rosas son como las almas
y al verlas que se marchitan
no deben salir de su mente.

no debería quedar un lugar
donde la paz no exista,
ni tampoco nuestro rosal
por falta de cuidar su vida.

Si es ejemplar su jardinero
y ama de verdad las rosas
el creador o dios eterno
dará vida a sus diosas...!

el amor genera ilusión,
la música hace feliz,
el jardinero de corazón
las rosas le hacen vivir.

...

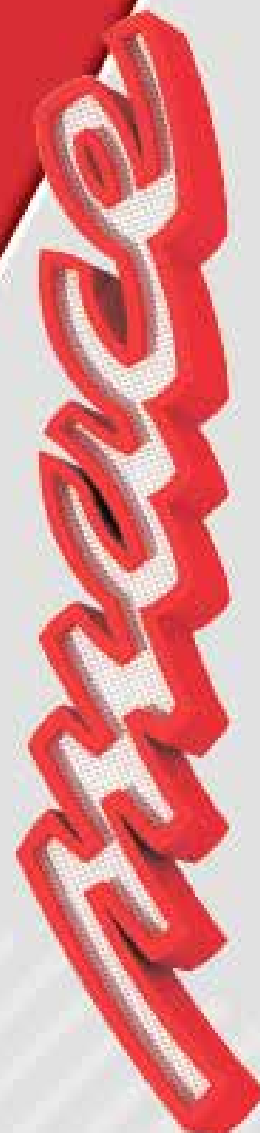
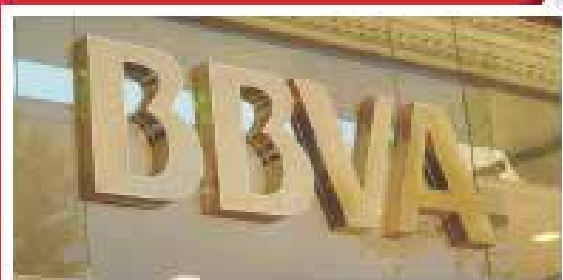
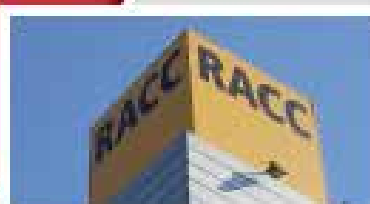
Ofrece la juventud gallega
con sus cantos y sus danzas
grandes dosis de bonanzas,
llenando de cariño las almas.
De cuantos cubren la tierra.

Regando.

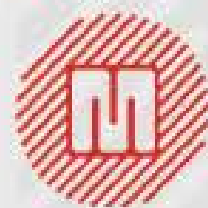
No quede rincón
que viva sin raijón,
desconozca el amor,
y acepte la bendición.

DISEÑO
INNOVACIÓN
TECNOLOGÍA

RÓTULOS E IMAGEN CORPORATIVA

Rótulos MACE, S.A.

Botánica, 63 – Pol. Ind. Gran Vía Sur
08908 HOSPITALET DE LLOBREGAT
(Barcelona) España
Tel. 932 634 343 – Fax: 933 351 013
mace@rotulosmace.com
www.rotulosmace.com

O apelido da gaita

C/ Pérez Galdós, 14-16
08913 BADALONA
Tel. 93 387 43 07

crisol-shoes@telefonica.net

Rambla Sant Joan, 87
08917 BADALONA
Tel. 93 383 50 04

C/ Europa, 10 esq. Pérez Galdós
08913 BADALONA

Tel. 93 398 19 00

C/ Joan Miró, 18-20 - Polígono industrial "EL SOT"
08930 SANT ADRIÀ DE BESÒS - BARCELONA

Tel. 93 381 39 51 - Fax 93 462 18 65

Reserva tu cita

93 386 92 26

Avda. Santa Coloma, 48

Santa Coloma de Gramanet

BCN

Búscanos en f

· SERVEIS AUDIOVISUALS ·

610 41 24 41
www.fedelserveis.com
fedelserveis@gmail.com

Pinceladas de humor

Llega uno a urgencias de un hospital hecho polvo y le preguntan: ¿Que te ha pasado? Y dice: Me atropelló un tren y al levantarme me pasó un caballo por encima y cuando vuelvo a intentar levantarme me atropella un avión. Y dice el del hospital: Pero hombre, lo del tren y el caballo me lo puedo creer, ¿pero lo del avión?... Y contesta el hombre: Y si no paran el tío vivo me atropellan una moto y el coche de bomberos. |

Un médico gallego se va a New York. Como allí no puede ejercer, coge un local y pone un letrero que dice: Curamos cualquier enfermedad por 20€. Si no podemos le damos 100€. Un abogado muy listo entra y le dice: Perdí el sentido del gusto. A lo que el médico dice: Enfermera, póngale 3 gotas de frasco 22. Ughhh, esto es gasolina dice el abogado. Muy bien, ha recuperado el gusto, deme 20€. El abogado, molesto vuelve a los pocos días para recuperar sus 20€ y le dice al médico: He perdido la memoria, no recuerdo nada. ¡Enfermera! Dele 3 gotas del frasco 22. Ughhhhh, esto es gasolina, me lo diste la semana pasada dice el abogado. Muy bien, ha recuperado la memoria. Deme 20€. El abogado se va enfadado y vuelve a los pocos días y le dice al gallego: He perdido la vista, no veo ni distingo nada. El médico gallego le dice que para eso no tiene remedio así que tenga 100€ a lo que el abogado le dice, oiga, esto son 10€. Felicidades, ha recuperado la vista, deme 20€. |

En un manicomio el director encuentra al médico psiquiatra y le dice: ¡Corre corre! Y el director le pregunta: ¿Qué pasa? Pues que hay un loco con unas tijeras que le corta los huevos a quien tiene 3. A lo que el director le contesta: Bueno, yo sólo tengo 2. Y el psiquiatra le responde: Primero los corta y después los cuenta. |

El hijo le dice al padre: Papá, tengo un lio de faldas a lo que el padre le contesta: ¿Que estás saliendo con más de una? Y le responde: No, que no se cual ponerme. |

- Mira lo que me acaba de pasar... que mando a mi marido a comprar huevos para hacer una tortilla y al cruzar la calle le atropella un camión - Alaaa, ¿y ahora que harás? - Pues haré macarrones. |

Un matrimonio va a comer a un restaurante y el camarero pregunta: ¿Qué van a comer los señores? Ella responde: Quiero de primero una tabla de frutos del mar y a mi marido póngale un suffle de zanahorias. De segundo a mí una buena langosta con una buena guarnición, y a mi marido unas zanahorias hervidas. Y de postre quiero un surtido de pasteles, todo bien regado en albariño y cava y para mi marido un pastel de zanahoria. A lo que el marido responde: ¡Oye, a mí también me gusta lo que has pedido tú! A lo que ella contesta: Cuando funciones en la cama como un hombre, comerás como un hombre. Mientras funciones como un conejo, comerás como un conejo. |

Una mujer abre una botella y libera un genio que le dice: Por haberme liberado te concedo 3 deseos, pero con la condición que lo que pidas para ti, tu marido lo tendrá multiplicado por 100, a lo que ella acepta. Primer deseo; ¡quiero ser la más guapa del mundo! Y el genio dice: Tu marido será el más guapo del mundo y tendrá las mujeres que quiera a lo que ella le contesta que le da igual. Segundo deseo: Quiero ser la más rica del mundo, más que Amancio Ortega y Bill Gates juntos. El genio dice: Mira que tu marido será 100 veces más rico que tú. Me da igual dice la mujer. Tercer deseo: quiero tener un pequeñín infarto. (A la mujer no hay quien le gane). |

**LA RISA
CUESTA MENOS
QUE LA ELECTRICIDAD
Y DA MÁS LUZ.**

Felices 65 Juso

*A nuestro querido chef y amigo Juso Rodriguez
en prueba a tu dedicación y aprecio
hacia todos nosotros y como muestra del gran cariño
que sentimos por ti. Felices 65.*

A.C.G. Agarimos de Badalona

23 de febrero de 2018

B Sabadell

Estar donde estés

AGRUPACIÓN CULTURAL GALEGA AGARIMOS

CURSOS GRATUITOS para todos los socios

GAITA · PERCUSIÓN · PANDERETA
BAILE · CANTAREIRAS

ACTIVIDADES todo el año

EXCURSIONES
CONCURSOS DE COCINA
(roscón y empanada)
¡Y MUCHO MÁS!

Ven y disfruta de nuestro LOCAL SOCIAL

Especialidades gallegas y del Bierzo:

Pulpo
Oreja
Chorizos

Navajas
Androllas
Lacón
Quesos

Almejas
Botillos
Etc.

Extensa selección de vinos

Calle París, 45, bajos
08913 Badalona (Barcelona)
Tel./Fax: 93 460 20 22
acgagarimos@hotmail.com

¡HAZTE
SOCIO!

1
¡SÍGUENOS!

acgagarimos.debadalona

Agarimos Agrupación Cultural Galega

@agarimosdebadalona

Montigalà

CENTRE COMERCIAL

MÉS PER COMPARTIR

Passeig Olof Palme, 28-36
08917 Badalona
T. 934 65 25 26
www.centrecommercialmontigala.com

